

Nr 150.

Av herr Sveningsson m. fl., om ökat anslag till bidrag till byggande av enskilda vägar m. m.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln, punkt 18, föreslagit ett anslag av 3 500 000 kronor såsom bidrag till byggande av enskilda vägar för budgetåret 1947/48. Enligt nuvarande bestämmelser för utbetalande av dylika enskilda bidrag kan statsbidragets storlek f. n. uppgå till i regel högst 60 men i undantagsfall högst 75 procent av byggnadskostnaden för vägföretaget. Däremot kan intet bidrag utgå till bestridande av kostnaderna för upprättande av förslag till och planering av vägbyggnad. Alla dylika kostnader, som ofta nog kunna uppgå till relativt betydande belopp, måste helt och hållet bestridas av de enskilda vägbyggarna. Som planering av dylikt företag utan tvivel är att anse såsom en delkostnad i vägbygget, hör konsekvensen därav också vara, att möjlighet skapas för byggherrarna att för dessa kostnader erhålla statsbidrag enligt samma grunder, som utgår beträffande de egentliga vägbyggnadskostnaderna, därest ansökningsen därom sedermera beviljas. Vidare är att märka, att då förrättning hålles i samband med ansökan om bidrag till underhåll av enskild väg, bestrides hela denna kostnad av statsmedel.

Det är även högst angeläget, att kostnadsförslag och arbetsbeskrivning för byggande av enskild väg med statsbidrag i görligaste mån upprättas av därtill kompetenta tjänstemän inom vägväsendet. Då f. n. intet statsbidrag utgår för dylika kostnader, har resultatet blivit, att de enskilda vägbyggarna, som i regel icke ha större ekonomiska möjligheter, i syfte att nedbringa kostnaderna för dylik planering vända sig till personer, som ofta sakna erforderliga kvalifikationer för utförande av dylika uppdrag. Därigenom har förhållandet ofta blivit att vägbyggnadsförslag upprättats, vilka — sedan de insänts till länsstyrelserna för granskning — fordra en vidlyftig omarbetning eller också äro helt oanvändbara.

Därest bestämmelserna ändras så, att bidrag även må utgå för planering av enskilda vägbyggnader, är det högst sannolikt, att uppdragen att upprätta vägbyggnadsförslag och arbetsbeskrivning mera allmänt anförtros åt kvalificerade tjänstemän inom vägväsendet. Därigenom skulle säkerligen vinnas en önskvärd för att ej säga nödvändig, större enhetlighet vid förslagens utarbetande, vilket skulle väsentligt underlätta den fortsatta behandlingen av förslagen, då bidragsförutsättningarna skola prövas.

I detta sammanhang bör även framhållas angelägenheten av att möjligheter skapas till snabbare igångsättande av vägbyggnadsföretag, sedan bidragsansökning av vederbörande myndighet konstaterats äga de formella och materiella förutsättningarna för dess beviljande. Som förhållandena nu äro, kan det ofta draga avsevärd tid, ända upp till 5 år eller ännu längre, innan bidragsbelopp kunna ställas till vägbyggnadsföretagens förfogande. Detta beror på att erforderliga medel icke kunna tillhandahållas av länsstyrelserna samt att enligt gällande bestämmelser vägbyggnader icke må påbörjas innan medel anvisats. I samband med upprättande av förslag till fördelning av 1946/47 års anslag till enskild väghållning konstaterades sålunda, att den totala omfattningen av ineliggande omräkningar av byggnadsbidrag, vilka ansågos böra bifallas, representerade en sammanlagd byggnadskostnad av ca 16 miljoner kronor. Samtidigt bör bemärkas, att under de senaste tre budgetåren endast anvisats anslag för detta ändamål av 1 200 000, 2 500 000 och 3 200 000 kronor. Bidragsbehovet är sålunda oerhört i förhållande till de anslagna medlen.

I förevarande syfte böra därför bestämmelserna ändras så, att vägbyggnadsföretag må igångsättas omedelbart sedan bidragsansökningen konstaterats äga alla förutsättningar för dess beviljande, varom sålunda förhandsbesked bör lämnas från resp. myndighet. Dylika vägbyggnadsföretag äro ofta av brådskande natur, och därest byggherren är villig och har möjlighet att själv förskottera eller från annat håll anskaffa medel för byggkostnadernas bestridande, bör möjlighet därtill lämnas.

Visserligen kan det sägas, att följden därav kommer att bli, att en stor mängd vägbyggnadsföretag komma att igångsättas och att därigenom bristen på arbetskraft ytterligare kommer att accentueras. Där emot kan påpekas vad statens arbetsmarknadskommission framhållit i sitt utlåtande i anledning av det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för nästkommande budgetår äskade anslaget. Just när det gäller att bedöma omfattningen av den arbetskraft, som sysselsättes med dylika vägarbeten, är det av vikt att komma ihåg, att dyligt arbete i stor utsträckning utföres av vägintressenterna själva på deras lediga tid eller på tid, då annat arbete icke står till förfogande.

Här ovan framförda förslag om att jämväl kostnaderna för planering av enskilt vägbyggnadsföretag i bidragshänseende skall inbegripas i byggnadskostnaderna samt om att arbetena må igångsättas snabbare, det sistnämnda sett i förhållande till bidragsbehovet och anslagsbeloppen, måste givetvis föranleda en höjning av det under ifrågavarande punkt i statsverkspropositionen föreslagna anslaget för nästkommande budgetår med förslagsvis 1 500 000 kronor till 5 000 000 kronor. Därigenom skulle bättre möjligheter skapas för en även ur landets synpunkt nödvändig snabbare utbyggnad av det enskilda vägnätet.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta

dels att bidrag av statsmedel för planering av enskilda vägbyggnadsföretag skall utgå enligt samma grunder som bidrag till de egentliga vägbyggnadskostnaderna,

dels att ändra gällande bestämmelser så, att enskilt vägbyggnadsföretag må igångsättas omedelbart sedan bidragsansökningen konstaterats äga alla förutsättningar för dess beviljande, varom förhandsbesked skall lämnas sökanden av vederbörande myndighet,

och dels att anvisa ett till 5 000 000 kronor förhöjt anslag till bidrag till byggande av enskilda vägar.

Stockholm den 22 januari 1947.

<i>Ragnar Sveningsson.</i>	<i>Einar Hægglom.</i>	<i>Alarik Hagård.</i>
<i>Andr. Andersson</i> i Gisselås.	<i>Brynolf Stattin.</i>	<i>Per Jonsson</i> i Malmgrava.
<i>Märta Boman.</i>	<i>Arvid Karlsson</i> i Granebo.	<i>Albert Larsson.</i>

Nr 151.

Av herr **Jonsson** i Skedsbygd m. fl., om ökat anslag till bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.

(Lika lydande med motion i Första kammaren nr 79.)

Stockholm den 21 januari 1947.

<i>Arvid Jonsson</i> i Skedsbygd.	<i>Gustaf Svensson</i> i Vä.	<i>Harald Andersson</i> i Dunker.
<i>K. E. Hansson,</i> Skediga.	<i>E. Pettersson,</i> Ersbacken.	<i>J. W. Pettersson</i> i Norregård.
<i>Osc. Werner.</i>	<i>J. Onsjö.</i>	<i>Per Persson,</i> Norrby.
<i>G. Hedlund.</i>	<i>Anders Pettersson</i> i Dahl.	<i>Hj. R. Nilson</i> i Spånstad.
<i>David Boman</i> i Stavsund.		<i>Harald Johnsson</i> i Skoglösa.